

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: KRŠKO.

Naslov za dopise: »Naprej«, Krško.

Čekovni račun: št. 13.807.

[začasno še tudi 13.321]

26. Vodstvo državne
licejske knjižnice
Ljubljana.

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din,
za inozemstvo 35 Din.

Oglasi: prostor 1x87 mm 1 Din
Maloglas: beseda 50 p, najmanj 5 Din

Dopise frankirajte in podpisujte,
sicer se ne priobčijo. Rokopisi se
ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne, proste

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Naročnikom v vednost.

Z ozirom na netočno plačevanje naročnine
»Napreja« Lj. glasu in »Vorwärts« smo sklenili,
da mora od 1. oktobra t. l. vsak naročnik naročnino
plačati vsak mesec naprej.

Kdor je kaj dolžan, mora v prvi vrsti gledati
da plača naročnino za mesec naprej, dolg pa od-
plačuje. UPRAVA.

Napačna svoboda.

Mladi ljudje ljubijo svobodo bolj nego stari.
Tako ne navadno sliši. Ni pa vselej res, kdor lu-
bi pravo svobodo, jo ljubi čim dalje bolj, ne pa
čim dalje manj. Kajti prava svoboda je vir napred-
ka in sreče in nikogar ni, ki bi hotel svoj napre-
dek in svojo srečo zadrževati.

(O tistih seveda tukaj ne govorimo, ki pravijo,
da so nasprotniki svobode, kajti oni so nasprotniki
svobode le za druge, SVOJO svobodo pa ljubijo
še preveč, seveda napačno svobodo.)

Da ljubi mladina svobodo bolj nega starejši
ljudje, to ima svoj vzrok v tem, da mladina ne ve,
kaj je prava svoboda.

Prava svoboda namreč ni to, da sme kdo
delati vse, kar hoče, tako svobodo so uvedli me-
ščani po francoski revoluciji in ta svoboda je pod
imenom liberalizma (svobodnjaštva) razpasla kapi-
talizem do sedanjega njegovega neverjetnega viška,
da sme kapitalist vse, kar hoče, tudi pesek med
moko prodajati in verižniške cene zahtevati da
pa delavec ne sme zahtevati niti toliko zaslužka za
svoje delo, da bi preživel sebe in družino.

V komunističnih časih so mladi, navdušeni
ljudje vsi zelo ljubili svobodo. Pravo in nepravo
svobodo, Svobodo, ki pomeni neodvisnost od po-
sameznih oseb, in svobodo, ki naj bi pomenila ne-
odvisnost od dela in od družbe. Vsek je rad ne-
odvisen od obeh, pa od oseb je mogoče, da se
osvobodimo, od dela in družbe se pa ne bomo
nikdar osvobodili. To so tudi dotični mladi ljudje
kmalu začeli uvidevati in iz komunistov so postali
zopet socialisti. Toda le počasi gre razvoj, le po-
časi so se taki ljudje učili razlikovati med osebni-
mi in družbo ter delom. Tako smo nekega že iz-
preobrnjenega fanta morali poučevati, da želja po
svobodi ne sme iti tako daleč, da bi ob uri, ko
mora človek nastopiti svojo službo, vzkliknil: »Kdaj
bomo imeli svobodo, da bi ne bilo treba ubogati
na klic urel?« Take svobode ne bo nikdar! Delo
bo moralo biti izvršeno, in čim bolj se bližamo so-
cializaciji, tem bolj ostre določbe bodo za tiste, ki
svojega mesta v kolesu dela ne izvršujejo pra-
vilno in točno.

Če hoče človeštvo kdaj res zapustiti staro
kmetijsko produkcijo, pri kateri morajo kmet in nje-
gova žena ter vsi otroci, komaj so dobro shodili,
delati ves dan od zore do mraka, potem ne sme
ostati na sedanjem »neodvisnem« stališču, ko sma-
tra svojo ječo za svoj dom, svojo živalsko življe-
nje za svobodo in svoje nedeljsko pijačevanje za
počitek. Moral bo to neodvisnost opustiti, moral
bo svojo zemljo združiti z zemljo svojih sosedov,
moral bo v družbi z njimi kupiti modernih strojev
za obdelovanje zemlje in moral se bo ukloniti
uram dela, ki jih bo ta družba določila za vse
enako. Le na ta način bo prišel tudi kmet do 8
urnega dela, toda potem ne bo smel ob ponedeljkih
imeti mačka, ne bo mogel ob delavnem času zmis-
liti se iti na »hožjo pot«. Kajti industrijsko delo
je nemogoče, če vsi sodelujoči ne delajo točno
kakor stroj.

Pri takem industrijskem delu bo razen prid-
nosti in točnosti treba tudi pameti. Treba bo razu-
meti, da pomeni posameznik le eno kolesce v ve-
likanskem stroju dela in da mora vsako kolesce
delati. Ne le moje, ki kopljem, bratovo, ki zida,
očetovo, ki razdeljuje delo, ampak tudi tuji ljudje,
ki jih je delo postavilo v svoj stroj, morajo svo-
je dalo vršiti točno, ker se delo ustavi tudi takrat,
kadar obstane njih kolesce. Tako je tudi potrebno,
da se vrtijo tista kolesca, ki delo regulirajo in za-
pisujejo, in tudi ravnateljevo kolo se mora vrteti,
čeprav si mnogi nespametni ljudje mislijo, da v
socialistični družbi ne bo nič ravnateljev, ali pa da
bodo morali ravnatelji tako plesati, kakor bodo
druga posamezna kolesca hotela. V socialistični

družbi bodo ravnatelji bolj neusmiljeni in bolj sitni,
nego so zdaj. Vsako kolesce bodo odstranili in
nadomestili z drugim takoj, ko bo začelo škripati,
ne pa da bi čakali, da se popolnoma ustavi in po-
kvari ves stroj za dalj časa.

Socialistična družba bo vse produktivno delo
uredila na podoben način, kakor je že zdaj urejena
n. pr. železnica.

Vsak ve, da bi železnice ne bilo, če bi ljudje
ne hoteli sodelovati. Kmet, ki dela samo »na svo-
jem«, lahko pase svojo kozo, železnice bi pa nik-
dar ne mogel ustanoviti. Saj še njegov voz ne za-
služi imena voz — če hoče pravega voza, si ga
mora naročiti pri kolarju!

Zdaj pa pogledajmo malo na železnico.

Postaja A (na enotirni progij) je sprejela o-
sební vlak z zamudo 15 minut in ga poslala dalje,
ko je postaja B telefonirala, da ga lahko sprejme.
Na postaji B stoji tovarni vlak za smer proti A,
pripravljen za odhod takoj po prihodu osebnega
vlaka. Tu dobi postaja B sporočilo, da se osebni
vlak zaradi svoje zamude danes ne križa z brzo-
vlakom, ki vozi proti postaji A, v postaji D kakor
navadno, ampak v postaji B. Uradnik vidi, da je
to nemogoče. Le tri tire ima, eden je zastavljen
s tovarnim vlakom, na drugega pride osebni vlak,
tretji je pa poln vagonov za skladiščenje in nakla-
danje tovorov. Zato ukrene, da bo ustavil osebni
vlak na progi za toliko časa, dokler pride tovarni
vlak na medpostajo, ki služi le nekemu industrijs-
skemu podjetju, na tej medpostaji naj se križata
osebni in tovarni vlak, na pravi postaji B bo pa
na ta način prosta za križanje osebnega vlaka z
brzovlakom. Se bi tovarni vlak odšel iz B šele po
prihodu osebnega vlaka, bi se moral brzovlak v
B ustaviti in čakati, dokler pride tovarni vlak v A,
tako bo pa čakal le osebni vlak na progi in ne
bo imel zaradi tega nobene nove zamude, ker bo
v B itak moral čakati na brzovlak.

Seveda uradnik ne sme vsega tega tako dol-
go premišljevat, kakor ti to mešanico počasi razu-
meš. Na železnici je treba hitro misliti, drugače bi
trajala vožnja iz Ljubljane v Zagreb ves dan! Ko
je tako premislil, je dal ukaz ustaviti osebni vlak in
odpraviti tovarni vlak na medpostajo.

Kaj bi rekli »svobodoljubni« ljudje, če bi se
kak kretnik postavil po robu in rekel, da pozna
predpise in da se osebni vlak ne sme ustavljati za-
radi tovarnega vlaka? Alibi se čudili, če bi uradnik
takega kretnika takoj poslal domu, češ, zmešalo se
mu je, nij več za službo? Ali bi zahtevali, da se
mora braniti kretnikova svoboda in odstraniti »ab-
solutistični« uradnik?

Kdor vidi v takem uradniku absolutistično o-
sebo, ne pa potrebno kolesce, ki MORA poslovati,
ker se drugače ustavi ves stroj, ker bi sploh niti
železnice ne bilo, če ne bi bilo discipline.

In tako kakor železnica bi moralo biti urejeno
vse produktivno delo. Brez usmiljenja bo delavni
stroj zmečkal vsakega, kdor ne bo razumel, da se
pri modernem organiziranem delu ne da več tako
žvižgati, kakor žvižgajo kozji pastirji, ki imajo nad
sabo le mlo nebo, drugega nič, v sebi kozje mleko
in na sebi kozjo kožo.

Kdor hoče kulturo moderne družbe, mora v
tej družbi izpolnjevati svoje mesto — brez pardo-
ne. Ne le kretnik, tudi uradnik! Kajti uradnik je po-
stavljen zato, da železnica teče in da imajo vlaki
čim najmanj zamud, ne pa zato, da se krega s kret-
niki.

Ta članek je bil napisan zato, ker imamo v
stranki ljudi, ki razumejo svobodo po pesniško, po
umetniško, ki mislijo, da so od Boga s posebno
milostjo obdareni. Kdor tako misli, naj si kupi ko-
zo in naj gre v planine živet sam zase »svobod-
no« življenje. Spoznal bo kmalu, da to ni prijetno,
zlasti ako je navejan na drugačno hrano in obleko!
Če prej ne, bo vsaj pozimi prišel nazaj med člo-
veško družbo.

Povod za ta članek je pa dala naša izjava na
koncu Arnskega članka v »Napreju« št. 137, kjer
smo rekli: »Povedati je tudi treba, da zaradi nače-
la javnosti ne bomo vsem Arnskom na uslugo. To
načelo je namreč resna stvar, ne pa predpustna ša-
la.« Tako smo izjavili in tako se bomo tudi držali,
dokler odgovorni činitelji ne sklenejo drugače.

Kam bi prišli, če bi se res moralo vse obja-
viti, kar pošlje kak član? Potem bi se lahko zgo-
dilo, da bi bil »Naprej« poln samih psovk, pa še bi
bil premajhen. In otročarije bi izrinile vse resne
članke. Vzgojno je marsikaj, zlasti tuje napake zelo
dobro vplivajo, če jih javno razlagamo — ker se
je na tujih napakah lažje učiti nego na lastnih, kajti
iz tujega kri ne teče. Toda te napake morajo biti
stvarno ugotovljene, ne pa s psovkami, kakor jih
najdemo v prvih šestih vrsticah dotičnega Arnsko-
vega članka sledeči kupček: »zavijanje, blatenje,
kraja, gnojni izliv iz gnusnega tura pri človeku, ki
se vedno umiva z blatom in gnojnico«. Za take
cvetke bomo imeli samo koš, razen kadar bomo ho-
teli pokazati vrt, na katerem so zrastle. Pa tudi
drugače ne bo vse objavljeno, kar si želi kak po-
sameznik. Kadar bo »Naprej« velik list in bo imel
tedenske priloge za vsak okraj posebe, takrat se
bodo vse okrajne in krajevne razmere lahko opiso-
vale, osebne pa tudi takrat ne, zlasti če ne bodo
imale stvarnega jedra. Komur se zdi to stališče pre-
ostro, naj si še enkrat prečita »Za smeh in kratek
čas« v 137. števil »Napreja« in potem naj sodi. Čla-
ni pokr. odbora naj pa prečitajo to še posebno paz-
ljivo, da ne bo na seji preveč časa vzelo. Tam se
bodo čitale tudi osebne cvetke, ki so bile odklonjene.

Razno.

Naša narodna buržuazija se je tudi v Ptuj
požvižgala na tkzv. »idejne« razlike, ki jo ločijo v
več strank in se je za občinske volitve združila v
»gospodarsko socialni blok«.

Pri obč. volitvah v Mariboru je menda tudi
»Orjuna« »odločilno« sodelovala. Radi lepšega se
nekdo v »Slovencu« krega na njo, češ, da je izzi-
vala s svojimi črnimi uniformami poštene Slovence
in da je radi nje marsikak volilec ostal doma. Zdej
je tako pisanje demagogija, kajti klerikalci so ven-
dar tudi bili v »Narodnem bloku« in ker so vrhu
tega še v vladi, so imeli pač dovolj moči, da bi
bili vsako orjunaško akcijo onemogočili. Prav nič se
ne bomo čudili, če bi slišali, da je tako ugoden re-
zultat za slovenske stranke pripisati nasilju.

»Radikalski glasnik« v Ljubljani se je pre-
selil v večnost.

Komandant orožništva na Slovenskem, pol-
kovnik Hurkiewicz, pojde v pokoj. Baj se za njim
še orožniki ne bodo jokali.

Kaj se bo zgodilo? V Belgradu vlada veli-
ko razburjenje, ker so zvedeli, da je Radić že bil
pri kralju in da ga je kralj celo na obed povabil.
Med obedom sta se pogovarjala, kako se bo ure-
dilo hrvatsko vprašanje. Strašno.

Šest let skoraj Radić ni hotel iti v parlament
niti ni hotel poslati v Beograd svojih poslancev. V
torek pa ga je obiskal notranji minister Petrović in
v šestih urah sta se pogovorila definitivno, da pojde
Radićeva stranka v vlado. Zanimivo je, kakšne »ne-
verjetne« reforme je napovedal Radić. »Slovenčevu«
dopisniku je izjavil: o sklepih (konferenci z
notranjim ministrom) ne morem (ali pa nočem — ur.)
ničesar povedati. Reči vam pa moram, da bomo
spremenili način dela v ministrstvih. Pri nas ne bo
nobenih intervencij, nobenih privatnih strank, črnih
kav in gospodičen. Ministri bodo morali bivati vsaj
polovico časa zunaj, da ne postanejo birokrati.
Nihče se ne bo sprejemal, pa naj bo kmet ali go-
spod. Pritožbe se bodo lahko oddajale direktno mi-
nistru. Ministri so zato tukaj, da delajo ne pa, da
sprejemajo deputacije. Da se pa spoznajo s stanjem
v državi, morajo iti med ljudstvo. Ministri morajo
tekem meseca pospraviti vse zaostanke, nato pa
mora vsak akt biti rešen v 24 urah. Vsak akt mora
priti do ministra v treh dneh in mora se delati ka-
kor v bankah. Mora se delati kakor v Ameriki in
na Angleškem. — Še ministrstvo za jugoslovanski
humor naj ustanove in Radić naj bo njegov mi-
nister!

Vesti o umoru bolgarskega kralja Borisa je
dunajsko bolgarsko poslaništvo prekidalo.

Leningrad prej Petrograd je postal žrtev stra-
hovite povodnji. Voda stoji po vseh ulicah več
čevljev visoko, razdira tlak in hiše, uničila je elek-
trarno, da je mesto popolnoma v temi. Policija o-
pravlja svojo službo v čolnih. Voda narašča še ve-
dno. Iz Moskve so poslali na pomoč par vlakov
živih in rešilnega orodja. Koliko ljudi je izgubilo
življenje, še ni znano.

Zopet dve lepi zgodbi iz Madjarskega. Madjarski novinar Ferdinand Sekely je bil obsojen na 1 in 1/2 leta ječe, ker je napisal članek, v katerem je ugotovil, da so vsi največji zločinci belega terora ostali nekažnovani. — Profesor Kövesligethy na univerzi v Budimpešti ni bil principielno nesproten reformam, ki so jih mislili uvesti komunisti na madjarskih visokih šolah. Ko je zmagal beli teror so mu zato 2 1/2 leta prepovedali predavati na univerzi. Letos bi bil moral zopet začeti poučevati, ampak nekateri vneta ignoranti med njegovimi tovariši so izjavili, da ne bodo več prestopili praga visoke šole, če bo Kövesligethy zopet začel predavati. S tem ne bi napravili prav nobene škode, Kövesligethy je pa prvi madjarski astronom, znan tudi izven njegove žalostne domovine.

Spor med Egiptom in Angleško bo baje v kratkem prijateljsko poravnal.

Največ siromaštva, največ hudodelstev, največ norcev napravi — alkohol. Skoro vsako to vidi in vendar se ne more odreči alkoholu, ker je nanj navajen od mladih let. Zato je velike važnosti, da se mladina vzgoji brezalkoholno. Zahtevajte enostavilko našega lista — brezplačno — na oglede. "Mladi junak", Ljubljana, Poljanski nasip 10.

Kupujte čevlje samo z znamko "Sloga".

Ako piješ "BUDDHA" čaj, vživaš že na zemlji raj!

Zapisnik

seje pokrajinskega odbora SSJ in KDZ
dne 17. avgusta 1924.

[Nadaljevanje.]

S. CIRIL BÖHM: Tisti stari sodrugi, ki toliko govore o starih tradicijah, se bojijo novega življenja, ki tli iz naših mladih tal. — Če toliko govorimo o združitvi, kdo more bolje združevati nego "Skupni dom"? Zakaj 4 organizacije, 4 tajnike, 4 pisarne itd. — Še 4 liste? Vsporedno moramo skupaj korakati z vsemi razrednimi organizacijami. Vkljub temu, da razni sodrugi ovirajo napredek te misli, vendar ne bo ta ideja zadušena. V življenje bo stopila, če ne danes, pa makar čez 5 ali 10 let, toda uničena ne bo. Sodrugi, zakaj imamo razcep, zato, ker so "ex socialisti" — cikla z eno organizacijo sem, z drugo tja. Tako, s. Krušič, zdaj se pa izjavi, hočeš ali nečeš z nami?

S. I. KRUSIČ: Nočem, ne, štiri vrste organizacij je nemogoče združiti v eno, zato ne bom nikdar za tako delo.

[Medklci iz raznih strani: torej pojdi.]

S. AL. LESKOŠEK: Zidamoška konferenca l. 1923. je bila predlog 4 delavcev. Mednarodne pogodbe so diplomatske pogodbe, toda če jo kdo krši, je konflikt in potem teče kri. Mi imamo častno proletarsko pogodbo in to je naš pravilnik. Nemško delavstvo je imelo tudi hude boje, predno je odstranilo v svojih zadrugah pravo kapitalistično gospodarjenje. Torej moramo tudi najprej odpraviti tako zlo, potem šele sklepate zedinjevalne akcije s Kristanom.

S. V. MÖDERNDORFER: Krušič je podal svojo izjavo že s 3. točko. Zato je potrebno, da zavzamemo tu strogo jasno pot.

S. IVAN KRUSIČ: Ponavljam, da se ne strinjam s tem, da se vržejo vse 4 organizacije v en lonec. Za to nisem — administrativno morajo biti ločene.

S. JOSIP PASTOREK: Razdružili smo se zaradi Kristana — zaradi gnoja, ki se je širil pri vodstvih zaslepljenega delavstva. Tako se hočemo tudi zopet združiti, toda samo po odkritosrčni in resni izjavi — ne pa na prazne fraze. Konferenca, ki je zborovala v Zidanem mostu po sklepu pokrajinskega odbora je zahtevala tudi skupni kongres toda kongres, kjer naj zastopajo delegati člapstvo po številu, ne pa po prodaji markic. To zadoščenje konferenci Mariborčani niso dali, kdo ima torej tako malo časti, da bi šel s takimi ljudmi v enotno organizacijo? Mi nismo tisti ljudje, ki danes svojo včerajšnjo trditve požrejo. Potrudite se za to, da postane "Delavec" samo lojalno glasilo strokovnih organizacij. Ni te pravice, da bi strokovni list izigral proletarski politični list in proletarske organizacije. "Delavec" je lagal za vaš denar o vas in proti vam — pa še niste ukrenili ničesar proti temu. In človek, ki se ne zna postaviti za svoj denar, ni in ne bo še 30 let socialist. Če se proti nam operira zaradi napadov, ali ni bilo na kongresu 12. 8. 1923. razdružitve in napadov? Ali je ravnanje Svetka, kot strokovnega predsednika pravilno? Buržujske mirovne konference mi ne priznavamo, to so godlje. Naš pravilnik je pa pogodba o kateri ima pravico govoriti le strankin kongres.

S. A. MARTINŠEK: S. Krušič kot strokovničar in predsednik Unije nam o kakšnem napredku nima ničesar pokazati, razen visokih prispevkov. Če hočemo torej na strokovnem polju še bolj pasti se zedinimo še s tistim kapitalističnim sorodstvom.

S. V. MÖDERNDORFER: Delavska duša je poštena, ali nevedna, zato vzgajamo.

S. F. RINALDO: Če misli Krušič, da je "Naprej" pisal same lapevščine, zatrjujem, da sem v svojih dopisih govoril čisto resnico, ki jo lahko vsepovsod zastopam. Krušič in Majdič, oba sta proti pravilom "Sloge". Jaz pa pravim, da moramo

odločno delati po strankinem pravilniku in vsestransko varovati načelo javnosti.

S. J. JERAM: Po načelu javnosti bi ti [misli s. Möderndorferja] že veliko trpel, pa smo mi bratli. Glede izključitve s. Krušiča pa izjavljam, da bom izvajal konsekvence, če se to res zgodi. — Njegovo delo je bilo le predlog. Če pravilnik ni izvršljiv, naj ne bo ovira. Kakor včasih "Delavec", tako laže tudi "Naprej" za naš denar in o nas. Vse je laž, kar je Oset pisal o meni in o Krušiču, sicer me ni sram, da me prištevajo h Krušiču, bolj bi me bilo, če bi me prištevati k Bernotu. Sicer je pa Osetov dopis gotovo pretvarjal urednik. Prosim za pojasnilo, po kateri točki je Krušič izključen.

S. ZV. BERNOT: Verolomec je vsak, kdor trdi, da je naš pravilnik neizvršljiv, dasi je na kongresu zanj glasoval. Krušič je kršil pravilnik in ostane torej brezpredmetno razpravljati v podrobnem o vzrokih izključitve in stavim predlog, naj se sklepa če je že potrebno debatirati, samo o grehu proti pravilniku.

S. V. MÖDERNDORFER: Predlog s. Bernota je, naj se najprej sklepa o pregrehi proti pravilniku.

[S. Jeram se ponovno z medklci vznemirja: "Vzrok izključitve hočem!" Grozi razburjen: "To je terorizem!" Zahteva naj se prečita dotični članek, oziroma predlog s. Krušiča.]

[Istotako s. Krušič.]
S. CIRIL BÖHM: Kričanje je popolnoma neupravičeno. Predlagam, da se začetni predlog s. Bernota spremeni sledeče: S. Krušič je izjavil, da je proti pravilniku, torej ne spada več med nas. Tisti, ki izvršujemo določbe strankinega pravilnika, ne moremo stati v eni vrsti s tistimi, ki ga ne izvršujejo.

S. IV. KRUSIČ: Ta trditve je laž, zahteval sem, da se mi dokaže, kaj sem zakrivil proti pravilniku.

[Dalje prih.]

Dopisi.

Trbovlje. Načelnstvu "Sloge". Podpisani vračam tem potom knjižico "Sloga" in naznanjam svoj izstop iz nje. Ker sem radi lanske stavke, letošnje krize in dolgotrajne boleznij moje žene začel v dolge, bi bil primoran, opustiti časopis za nekaj časa, za kar se tudi težko odločim, ker sem naročnik od vsega začetka. Zato sem se odločil, da odstopim zaenkrat iz "Sloge" in se naj denar [delež je 50 din] porabi za naročnino "Napreja" za meseca september in oktober.

Trbovlje, dne 24. 9. 1924.

S. sodruž. pozdrav.

Leopold Majdič, rudar
Loke 191. Trbovlje.

Op. ur. To je že tretji izstop. Prvega smo objavili v "Napreju" št. 90, drugega v št. 134, tretji je današnji. Zanimivo je to, da izstopajo le tisti, ki niso dali niti fiska hranilnih vlog, pač pa hočejo z deležem poravnati naročnino "Napreja". Da jim delež vrnemo, to je le moralna obveza, po zakonu jamči vsak še najmanj eno leto po izstopu. Na ta način se "Napreju" jemlje gotovina, ker z deleži se tiskarna in drugo ne da plačati. Tudi s takimi hranilnimi vlogami ne, ki so le prepis iz ene bilančne postavke na drugo. To je treba povedati vsem, ki mislijo, da je porast hranilnih vlog napolnil blagajno, in da zato zdaj ni treba poslati gotovine. Vendar se Majdič še trikrat zakolne, da ni Kristanov, nendar je njegov, če sodeluje pri njegovih načrtih. Kristanov načrt je: disgustirati delavstvo, da ne bo plačevalo stranki ne prispevkov, ne naročnine in da odtegne gotovino tudi "Slogi", ki je lastnica "Napreja". S tem upa ubiti "Naprej", da bo imel potem zopet edinole on patent na socializem v Sloveniji. Ali bo zmagal Kristan ali delavstvo? Ko je odstopil Krušič, se je takoj priglasil nov član, češ: "da izpolnim njegovo mesto." In tisti teden smo narasli za 8 članov, za enega jih je vstopilo devet! Seveda to še ni dovolj, toda 9 je več nego 1.

Trbovlje. Moram vas informirati o najnovejših dogodkih. Kakor veste, je bil v nedeljo v Hrastniku zlet DTE, zame je bilo pa važnejše, da sem doma ostal, ker so sklicali neodvisni v nedeljo popoldne svoj shod z dnevnim redom: položaj delavstva in zedinjenje. Žal, da jim je bil ta shod prepovedan. In tako niti nisem na shodu mogel razložiti, kakšno je naše mnenje v tem vprašanju, niti v Hrastnik se nisem mogel odpeljati, ker je bilo že prepozno. Zvečer sem šel proti postaji. Srečal me je moj zet, ki je prišel iz Hrastnika. Povedal mi je, da so bili na zletu DTE tudi ata Kristan, ki so se prav dobro zabavali. V njih družbi so baje bili Malovrh, Krušič, Klenovšek i. dr. Neki drugi sodrug, na pol Kristanovec, mi je pa v pone-deljek z veseljem sporočil, da je v nedeljo v Hrastniku zvedel, da je nadzorstvo "Sloge" v soboto s. Bernota odžagalo. Čudno se mi zdi, da bi bilo tako lahko zakonito izvoljeno načelnstvo "Sloge" odstaviti. Ali zakoni v Jugoslaviji nimajo nobene veljave več? Pravkar sem dobil "Naprej" in ga prečital. S. Bernot naj pride v nedeljo, 28. t. m. v Trbovlje. Stojim na stališču, da je potrebno dobiti pravilne stike z neodvisnimi, ki bodo priznali naš program in pravilnik, v Kristanovo stranko pa ne pojdem nikoli. — RINALDO. (S. Bernot bo v nedeljo, 28. t. m. prišel v Trbovlje. Ur.)

Janko Telban:

Memorije.

OBLJUBA...

Ne vem kdaj, komu in kje sem obljubil, da napišem povest o sreči. Sicer je to brez pomena in vendar me nekaj teži, da jo izpolnim, kajti obljuba dela dolg.

Nekdaj v mladem jutru sem sanjal o sreči. Od jugs sem je pihljal topel veter, v žarkih solncu se je kopala pokrajina, tam daleč na horizontu pa je stalo življenje, polno naslade in obupa. Ob bregu so cveteli zvončki, na tulipanu je vzpenjal krila metulj in sredi trnja je dehlala vijolica.

Bile so sanje, samo sanje, kakor morska pena, ki se razbije ob prvi skali.

Vijolica je zaduhтела, metulj je odletel v daljne nepoznane kraje in jaz sem v mladem jutru ostal vel list.

Uganka...

Kje je ona sladka naslada, katere si želi vsak zemljan (tako govore)?

V densrju, v krčmi, morda v prosti naravi, sredi skalnatih čeri ali kje, kje?

Povsodi sem je čutil, nekoliko, a nikjer ni bila polna. Vendar. Nekoliko let je že, ko je plula mimo mene, tako blizu, da se je dotaknila mojih ustnic. A jaz? Je nisem bil vreden, kajti v mojo dušo je hudoben človek poslal črta, ki mi je pofegnil čez oči mreno, tako, da jo nisem videl, samo čutil sem njen dih.

O Bog, se vrne še kdaj?

Morda. Ali ne bo tukrat že prepozno, ko bodo gavrani, črni pogrebci, kričali svoj odurni kra...

Samo ona je polna, ki traja trenutek, je nekdo zapisal.

A moja: ta bo stalna. V tihem ozkem domu. Krog in krog bodo po zelenih travnikih cvetele cvetke, na marmornatem hrastovem pomniku bo posedal na večer slavec ter žgoel zaljubljeni družici. A jaz bom spal svoboden v svobodni naravi. Nad mano jasno nebo, pod mano majka zemlja, za družbo krti in tisto malce prsti na meni, to bo gorke odeja. Življenje brez strasti in boja.

KAJ BO NAPRAVIL SOCIALIZEM?

Odgovarjamo vam na to vprašanje. Dal bo vsakemu zdravemu človeku priliko za delo v tistem poklicu, za katerega je najbolj sposoben; zagotavljal bo vsakemu polno vrednost njegovega dela; skrajšal bo delavne ure in izboljšal življensko stanje delavstva; preskrbel bo ljudstvu zdravo hrano, dostojna oblačila in zdrava, udobna stanovanja; omogočil bo, da bodo dobili delavci pošteno plačilo za svojo delo; razširil bo duševno obzorje delavstvu potom izobrazbe in ga naredil dostopnega za pravo kulturo; odpravil bo otroško delo v tovarnah in rudnikih in otrokom bo dal priliko do izobrazbe v šolah in do zabave na igriščih in v prosti naravi. Vse to bo mogoče, ker se ne bo proizvajalo za profit, ampak za koristi splošnosti. Dividende odpadejo v socialistični družbi. Izkoriščanje preneha. Ustvarjena bo podlaga za zdravo razvijanje otrok. Mater ne bodo v skrbeh, kako bodo oblekle in nasitile svoje otroke. Vzroki, ki povzročajo korupcijo in ropanje bodo odpravljeni. Vse to pride, kadar se ljudstvo oklene socialističnih nauk in jih bo pomagelo spremeniti v mero in krl. Pridržitite se tudi vi delu za socialistični družbeni red. Proletaréc.

Gospodu Zvonimirju Bernotu, odgovornemu uredniku dnevnika "Naprej". Krško. Z ozirom na notico "Požrtvovalnost" v št. 134 letnika VII. druge stran, srednja kolonadnevnik "Naprej" z dne 16. t. m., katerega odgovorni urednik ste Vi, Vas pozivljam, sklicuje se na § 19 tisk. zak., da priobčite v zakonitem roku in na zakonit način sledeči stvarni popravek:

Ni res, da sem si zaračunal n. pr. vatevši od 3. do 31. avgusta na dnevnicah kot tajnik Konsumnega društva za Slovenijo 2800 Din, to se pravi po 100 Din tudi za nedelje in praznike, res pa je, da sem si za ta čas [23 delavnih dni in praznik 15. 8., ko sem bil službeno na Jesenicah] zaračunal 2400 Din. Z odličnim spoštovanjem — Franc Svetek, l. r.

IZJAVA.

Ker se mi očita, da sem Orjunaš, izjavljam, da to ni resnica. Bil sem le l. 1923. tri mesece naročnik "Orjuna" kar lahko vsak čas dokazem. — 18. 9. 1924. — Andrej Taušič, rudar v Velenju.

Širite naš tisk!

Lastnik: "Sloga", r. z. z. o. p.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Zvonimir Bernot

(v imenu pokr. odbora SSJ in KDZ.)

25. IX. Tiskarna bratov Rumpot v Krško, 109